

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

кандидата педагогічних наук

Корнієнко Тетяни Миколаївни

на дисертаційну працю Зозулі Катерини Володимирівни

«Організація навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку у

позашкільних закладах України (друга половина ХХ століття)»,

що подана на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук

із спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

Актуальність теми. Проблема організації навчання хореографії молодших школярів у позашкільних закладах України займає одне з важливих місць у педагогічній науці, оскільки навчання дітей хореографії допомагає як емоційному, так і фізичному розвитку особистості, покращенню її загального стану здоров'я, запобіганню стресам та негативним емоціям, формуванню естетичного смаку, вихованню цілеспрямованості, впевненості, лідерських якостей.

Необхідність навчання хореографії підростаючого покоління, зокрема дітей молодшого шкільного віку, можна віднести до актуальних педагогічних проблем. Про це зазначено в Концепції позашкільної освіти і виховання (1996), Концепції «Нова українська школа» (2016), Законах України «Про освіту» (2017), «Про позашкільну освіту» (2017) тощо. Цілком виправданим і доцільним є звернення дисертантки до теорії та практики організації навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах України другої половини ХХ століття, оскільки зазначений період характеризується розбудовою початкової освіти в УРСР та Україні, активним розвитком змісту, форм та методів навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах. З огляду на вищезазначене, можна констатувати, що проблема, яку порушила К. В. Зозуля, є актуальною і своєчасною.

Актуальність теми роботи підтверджується й тим, що вона є

складником комплексної програми науково-дослідної роботи кафедр історії педагогіки і порівняльної педагогіки («Підготовка викладацьких кадрів для середньої та вищої школи в науково-педагогічній спадщині вітчизняних і зарубіжних педагогів, діячів освіти і культури ХІХ – початку ХХІ століття» (державний реєстраційний номер 0111U006445)) та початкової і професійної освіти («Сучасні освітньо-виховні технології в підготовці учителя» (державний реєстраційний номер 0111U008876)) Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

У дисертації категоріальний і методологічний апарат, мета та завдання дослідження визначено логічно і науково правильно. Дисертація має чітку структуру.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі Катерини Володимирівни Зозулі є високою й базується на використанні 332 науково-педагогічних джерел, серед яких – 37 – архівні справи, зокрема це законодавчі та нормативні документи органів державної влади, які регулювали діяльність позашкільних закладів в Україні в досліджуваній період; матеріали фондів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України й Державного архіву Харківської області; матеріали періодичних видань досліджуваного періоду.

Як позитивне, варто відмітити, що значний масив використаних джерел у дисертації складають архівні матеріали і публікації у періодичній пресі періоду, який досліджується.

Достовірність результатів дослідження.

Достовірність результатів дослідження К. В. Зозулі забезпечується чітким визначенням наукового апарату дослідження (мети, завдань, об'єкта, предмета); комплексом загальнонаукових методів; широкою джерельною базою, яку складають праці вітчизняних та зарубіжних учених, словники,

аутентичні періодичні видання тощо; ґрунтовним аналізом наукової розробки проблеми дослідження; позитивним упровадженням результатів в освітній процес закладів вищої освіти; широкою апробацією результатів дослідження.

До основних нових наукових результатів дисертації слід віднести таке:

- розкриття дисертанткою історіографії досліджуваної проблеми;
- наукове обґрунтування етапів розвитку проблеми організації навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах України в період другої половини ХХ століття із зазначенням критеріїв (*I етап (1946-1965)* – етап розробки теорії та вдосконалення практики організації навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах УРСР; *II етап (1966-1990)* – етап прогресивних нововведень у теорію і практику навчання хореографії молодших школярів у позашкільних закладах УРСР; *III етап (1991-2000)* – етап збагачення принципів, форм та методів організації навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах України);
- визначення перспектив подальшого використання зазначеного педагогічно цінного досвіду України досліджуваного періоду в діяльності сучасних закладів позашкільної освіти, а саме: методик викладання молодшим школярам класичного та народного танців у позашкільних закладах; вимог щодо культури виконання хореографічних композицій чоловічих та жіночих рухів; хореографічних умінь та навичок, якими повинна володіти дитина молодшого шкільного віку; змісту діяльності хореографічного гуртка в позашкільних закладах; особливостей проведення з дітьми молодшого шкільного віку занять із ритміки, музичних ігор, ритмічних вправ, вправ із предметами, танців у позашкільних закладах та ін.;
- поглиблення уявлень про суспільно-історичну, соціально-економічну й організаційно-педагогічну зумовленість навчання хореографії молодших школярів у позашкільних закладах України досліджуваного періоду;

- уточнення понять про форми й методи зазначеного навчання.

К. В. Зозуля, ретельно вивчивши довідкову літературу та чинну нормативну документацію, уточнила основну дефініцію дослідження – «організація навчання хореографії молодших школярів у позашкільних закладах».

Значущість отриманих результатів для науки та практичного використання.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що вона розширює уявлення про мету, завдання, зміст, форми та методи навчання хореографії учнів початкової школи у позашкільних закладах України другої половини ХХ століття. Узагальнення, зроблені на основі проаналізованого теоретичного матеріалу, дозволяють поглибити вже відомі і сформулювати нові знання про організацію навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах.

Практична цінність дослідження полягає в тому, що сформульовані в процесі наукового пошуку положення й висновки можуть слугувати підґрунтям для подальших історико-педагогічних розвідок і сприяти підвищенню ефективності діяльності сучасних закладів позашкільної освіти для дітей молодшого шкільного віку.

Отримані в процесі наукового пошуку теоретичні положення, фактичний матеріал апробовано автором у позанавчальній діяльності студентів 1-го курсу факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди шляхом залучення їх до роботи гуртка «Актуальні питання навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку».

Заслуговує схвалення і той факт, що матеріали та висновки дослідження знайшли використання (підтверджено відповідними довідками) у закладах вищої освіти України.

Повнота викладення результатів досліджень в опублікованих працях.

Основні результати дослідження відображено у 18 одноосібних публікаціях, із них: 7 статей опубліковано в наукових фахових виданнях

України, 2 – у зарубіжних періодичних виданнях, 9 тез доповідей у збірниках матеріалів наукових конференцій. У цілому рівень і кількість публікацій та апробації матеріалів дисертації на конференціях повністю відповідають вимогам МОН України.

Анотеза ідентична за змістом із основними положеннями дисертації і достатньо повно відображає основні її наукові результати, що отримані здобувачем.

По дисертаційній роботі можна зробити наступні зауваження:

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення отриманих дисертанткою результатів, слід відмітити деякі дискусійні положення, а також висловити окремі побажання.

1. Вважаємо, що дисертаційна робота виграла б, якби авторка більше уваги приділила аналізу змісту підготовки фахівців-хореографів до організації навчання хореографії молодших школярів у позашкільних закладах.

2. На нашу думку, на сторінках анотези не варто було обмежуватись висвітленням сформульованого автором визначення поняття «організація навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку». Зважаючи на глибокий аналіз у підрозділі 1.3 змісту, мети, завдань, форм та методів зазначеного навчання, їх необхідно було б представити і в анотезі.

3. Розкриваючи питання навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах України на сучасному етапі (підрозділ 1.3), доцільно було б подати статистичні дані щодо функціонування закладів з досліджуваної проблеми та кількість дітей, які їх відвідують, визначити проблеми та перспективи тощо.

4. У контексті проблематики виконаної дисертації доцільно було б доповнити зміст підрозділу 1.4 матеріалом щодо розвитку танцю (танцювального мистецтва) в сільській місцевості України як передумову розвитку хореографічного мистецтва.

5. У дисертації та авторефераті К. В. Зозуля правомірно наголошує на тому, що для учнів молодшого шкільного віку в Україні досліджуваного періоду існували різні типи позашкільних закладів, які займалися організацією навчання хореографії: будинки художнього виховання, палаци і будинки піонерів, хореографічні школи, хореографічні студії та школи мистецтв, початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади. З огляду на це, доцільно було б визначити спільне та відмінне щодо організації навчання хореографії молодших школярів у цих типах позашкільних закладів.

6. На окремих сторінках дисертації (розділ 2) авторка здійснює аналіз проблеми, яка вивчається, за роками, а не за визначеним етапом в цілому.

Зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку роботи. У цілому можна стверджувати, що Катерина Володимирівна Зозуля поставлені завдання виконала.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота «Організація навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку у позашкільних закладах України (друга половина ХХ століття)» за своїм змістом відповідає паспорту спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, вимогам п. 9, 11 - 13 «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Зозуля Катерина Володимирівна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент

Т. М. Корнієнко

Секретар місцевої ради
11.11.2020

І.В. Родук